

Cilt/Volume: 4

Sayı/Issue: 2

Aralık/December 2015

BÜEFAD

BARTIN ÜNİVERSİTESİ EĞİTİM FAKÜLTESİ DERGİSİ

Uluslararası Hakemli Dergi

BARTIN UNIVERSITY
JOURNAL
OF FACULTY OF
EDUCATION

International Refereed Journal

ISSN 1308-7177

2015-4

2

BARTIN ÜNİVERSİTESİ EĞİTİM FAKÜLTESİ DERGİSİ

BARTIN UNIVERSITY JOURNAL OF FACULTY OF EDUCATION

ISSN:1308-7177

ULUSLARARASI HAKEMLİ DERGİ / INTERNATIONAL REFEREED JOURNAL

Cilt/Volume: 4, Sayı/Issue: 2, Aralık/December 2015

Sahibi

Bartın Üniversitesi Eğitim Fakültesi Adına
Prof. Dr. Firdevs GÜNEŞ (Dekan)

Editör

Yrd. Doç. Dr. Sedat BALLYEMEZ

Alan Editörleri

Prof. Dr. Çetin SEMERCİ
Doç. Dr. Necati HIRÇA
Doç. Dr. Nuriye SEMERCİ
Yrd. Doç. Dr. Ayşe Derya IŞIK
Yrd. Doç. Dr. Ayla ÇETİN DİNDAR
Yrd. Doç. Dr. F. Gizem KARAOĞLAN YILMAZ
Yrd. Doç. Dr. Gülsün ŞAHAN
Yrd. Doç. Dr. Harun ER
Yrd. Doç. Dr. Neslihan USTA
Yrd. Doç. Dr. Sinem TARHAN
Yrd. Doç. Dr. Süleyman Erkam SULAK
Yrd. Doç. Dr. Süreyya GENÇ
Yrd. Doç. Dr. Yılmaz KARA

Yabancı Dil Sorumlusu

Yrd. Doç. Dr. Özge GÜN

Yayıma Hazırlık

Arş. Gör. Arzu ÇEVİK
Arş. Gör. Ömer KEMİKSİZ

Sekretarya

Arş. Gör. Hasan Basri KANSIZOĞLU

Teknik Sorumlular

Yrd. Doç. Dr. Ramazan YILMAZ
Arş. Gör. Barış ÇUKURBAŞI

İletişim

Bartın Üniversitesi Eğitim Fakültesi
74100 BARTIN – TÜRKİYE
e-posta: bufad@bartin.edu.tr
Tel: +90 378 223 54 59

Bartın Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi (BÜEFAD), yılda iki kez yayımlanan uluslararası hakemli bir dergidir. Yazıların sorumluluğu, yazarlarına aittir.

Owner

On Behalf of Bartın University Faculty of Education
Prof. Firdevs GUNES (Dean)

Editor

Asst. Prof. Sedat BALLYEMEZ

Field Editors

Prof. Cetin SEMERCI
Assoc. Prof. Necati HIRCA
Assoc. Prof. Nuriye SEMERCI
Asst. Prof. Ayse Derya ISIK
Asst. Prof. Ayla CETIN DINDAR
Asst. Prof. F. Gizem KARAOGLAN YILMAZ
Asst. Prof. Gulsun SAHAN
Asst. Prof. Harun ER
Asst. Prof. Neslihan USTA
Asst. Prof. Sinem TARHAN
Asst. Prof. Suleyman Erkam SULAK
Asst. Prof. Sureyya GENC
Asst. Prof. Yilmaz KARA

Foreign Language Specialist

Asst. Prof. Ozge GUN

Preparing for Publication

RA. Arzu CEVIK
RA. Omer KEMIKSIZ

Secretary

RA. Hasan Basri KANSIZOGLU

Technical Assistants

Asst. Prof. Ramazan YILMAZ
RA. Baris CUKURBASIS

Contact

Bartın University Faculty of Education
74100 BARTIN – TURKEY
e-mail: bufad@bartin.edu.tr
Tel: +90 378 223 54 59

Bartın University Journal of Faculty of Education (BUJFED) is a international refereed journal that is published two times a year. The responsibility lies with the authors of papers.

Kapak: Arş. Gör. Barış ÇUKURBAŞI – Öğr. Gör. Hüseyin UYSAL

Dizin / İndeks

ULAKBİM Sosyal ve Beşeri Bilimler Veri Tabanı, EBSCOHOST, Index Copernicus, Proquest Education Journals Database, Modern Language Association, Citefactor, The Directory of Research Journal Indexing, Open Academic Journal Index, Ulrich's Periodicals Directory

YAYIN DANIŞMA KURULU / EDITORIAL ADVISORY BOARD

Prof. Dr. Hayati AKYOL	Gazi Üniversitesi
Prof. Dr. Hüseyin ALKAN	Dokuz Eylül Üniversitesi
Prof. Dr. Sebahattin ARIBAŞ	Adıyaman Üniversitesi
Prof. Dr. Ahmet ARIKAN	Gazi Üniversitesi
Prof. Dr. Safure BULUT	Orta Doğu Teknik Üniversitesi
Prof. Dr. Recai DOĞAN	Ankara Üniversitesi
Prof. Dr. Firdevs GÜNEŞ	Bartın Üniversitesi
Prof. Dr. Ahmet GÜNŞEN	Trakya Üniversitesi
Prof. Dr. Bilgin Ünal İBRET	Kastamonu Üniversitesi
Prof. Dr. Ramazan KAPLAN	Bartın Üniversitesi
Prof. Dr. Firdevs KARAHAN	Sakarya Üniversitesi
Prof. Dr. Aziz KILINÇ	Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi
Prof. Dr. Ahmet KIRKILIÇ	Atatürk Üniversitesi
Prof. Dr. Murat ÖZBAY	Gazi Üniversitesi
Prof. Dr. Ahmet SABAN	Konya Necmettin Erbakan Üniversitesi
Prof. Dr. Çetin SEMERCİ	Bartın Üniversitesi
Prof. Dr. M. Fatih TAŞAR	Gazi Üniversitesi
Prof. Dr. Yavuz TAŞKESENİGİL	Atatürk Üniversitesi
Prof. Dr. Cemal TOSUN	Ankara Üniversitesi
Prof. Dr. Selahattin TURAN	Osmangazi Üniversitesi
Prof. Dr. Mimar TÜRKKAHRAMAN	Akdeniz Üniversitesi
Prof. Dr. Selma YEL	Gazi Üniversitesi
Doç. Dr. Bahri ATA	Gazi Üniversitesi
Doç. Dr. Eyyup COŞKUN	Mustafa Kemal Üniversitesi
Doç. Dr. Erol DURAN	Uşak Üniversitesi
Doç. Dr. Tolga GÜYER	Gazi Üniversitesi
Doç. Dr. Emine KOLAÇ	Anadolu Üniversitesi
Doç. Dr. Nuriye SEMERCİ	Bartın Üniversitesi
Doç. Dr. Sabri SİDEKLİ	Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi
Doç. Dr. Çavuş ŞAHİN	Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi
Doç. Dr. Neşe TERTEMİZ	Gazi Üniversitesi
Doç. Dr. Kubilay YAZICI	Niğde Üniversitesi

BU SAYININ HAKEMLERİ / REFEREES OF THIS ISSUE

Prof. Dr. Firdevs GÜNEŞ	Bartın Üniversitesi
Prof. Dr. Çetin SEMERCİ	Bartın Üniversitesi
Prof. Dr. İbrahim BİLGİN	Mustafa Kemal Üniversitesi
Prof. Dr. Nergüz BULUT SERİN	Lefke Avrupa Üniversitesi
Doç. Dr. Adnan KARADÜZ	Erciyes Üniversitesi
Doç. Dr. Ali Osman ALAKUŞ	Dicle Üniversitesi
Doç. Dr. Ayşe OKVURAN	Ankara Üniversitesi
Doç. Dr. Başaran GENÇDOĞAN	Atatürk Üniversitesi
Doç. Dr. Berna CANTÜRK GÜNHAN	Dokuz Eylül Üniversitesi
Doç. Dr. Cemal TOSUN	Bartın Üniversitesi
Doç. Dr. Cihan ÖZDEMİR	Yunus Emre Enstitüsü
Doç. Dr. Çiğdem KILIÇ	Mersin Üniversitesi
Doç. Dr. Deniz Beste ÇEVİK KILIÇ	Balıkesir Üniversitesi
Doç. Dr. Duygu Piji KÜÇÜK	Marmara Üniversitesi
Doç. Dr. Erdal TATAR	Mustafa Kemal Üniversitesi
Doç. Dr. Fatma ŞAŞMAZ ÖREN	Celal Bayar Üniversitesi
Doç. Dr. Fatime BALKAN KIYICI	Sakarya Üniversitesi
Doç. Dr. Gizem SAYGILI	Isparta Süleyman Demirel Üniversitesi
Doç. Dr. Gökhan DEMİRCİOĞLU	Karadeniz Teknik Üniversitesi
Doç. Dr. Gülsen ÜNVER	Ege Üniversitesi
Doç. Dr. H. Elif DAĞLIOĞLU	Gazi Üniversitesi
Doç. Dr. Hünkâr KORKMAZ	Hacettepe Üniversitesi
Doç. Dr. Kasım YILDIRIM	Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi
Doç. Dr. Mehmet Altan KURNAZ	Kastamonu Üniversitesi
Doç. Dr. Mehmet Barış HORZUM	Sakarya Üniversitesi
Doç. Dr. Mustafa BAŞARAN	Bozok Üniversitesi
Doç. Dr. Mustafa KURT	Gazi Üniversitesi
Doç. Dr. Oğuzhan KILDAN	Kastamonu Üniversitesi
Doç. Dr. Ömer ADIGÜZEL	Ankara Üniversitesi
Doç. Dr. Salih Zeki GENÇ	Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi
Doç. Dr. Sevgi KINGİR	Hacettepe Üniversitesi
Doç. Dr. Soner Mehmet ÖZDEMİR	Kırıkkale Üniversitesi
Doç. Dr. Şebnem Kandil İNGEÇ	Gazi Üniversitesi
Doç. Dr. Tazegül DEMİR ATALAY	Kafkas Üniversitesi
Doç. Dr. Tolga ERDOĞAN	Karadeniz Teknik Üniversitesi
Doç. Dr. Tolga KABACA	Pamukkale Üniversitesi
Doç. Dr. Türkay Nuri TOK	Pamukkale Üniversitesi
Doç. Dr. Yavuz ERİŞEN	Yıldız Teknik Üniversitesi
Doç. Dr. Yusuf CERİT	Abant İzzet Baysal Üniversitesi
Doç. Dr. Yücel ÖKSÜZ	Ondokuz Mayıs Üniversitesi
Doç. Dr. Zarife SEÇER	Konya Necmettin Erbakan Üniversitesi
Yrd. Doç. Dr. Ahmet YIKMIŞ	Abant İzzet Baysal Üniversitesi
Yrd. Doç. Dr. Aslıhan OSMANOĞLU	Trakya Üniversitesi
Yrd. Doç. Dr. Ayla ÇETİN DİNDAR	Bartın Üniversitesi
Yrd. Doç. Dr. Aynur PALA	Celal Bayar Üniversitesi
Yrd. Doç. Dr. Ayşe Derya IŞIK	Bartın Üniversitesi
Yrd. Doç. Dr. Ayşe ELİÜŞÜK	Bartın Üniversitesi
Yrd. Doç. Dr. Bekir Necati ALTIN	Niğde Üniversitesi

Yrd. Doç. Dr. Emrullah YILMAZ	Bartın Üniversitesi
Yrd. Doç. Dr. Erol BARIN	Hacettepe Üniversitesi
Yrd. Doç. Dr. Esen ERSOY	Ondokuz Mayıs Üniversitesi
Yrd. Doç. Dr. Esin ERGÜN	Karabük Üniversitesi
Yrd. Doç. Dr. Cansel KADIOĞLU	Gaziosmanpaşa Üniversitesi
Yrd. Doç. Dr. Gülce COŞKUN ŞENTÜRK	Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi
Yrd. Doç. Dr. Gürcan UZAL	Namık Kemal Üniversitesi
Yrd. Doç. Dr. Gürsoy MERİÇ	Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi
Yrd. Doç. Dr. F. Gizem KARAOĞLAN YILMAZ	Bartın Üniversitesi
Yrd. Doç. Dr. Hülya KUTU	Kilis 7 Aralık Üniversitesi
Yrd. Doç. Dr. Hüseyin EŞ	Sinop Üniversitesi
Yrd. Doç. Dr. İlker CIRIK	Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi
Yrd. Doç. Dr. İlknur GÜVEN	Marmara Üniversitesi
Yrd. Doç. Dr. Kemal Zeki ZORBAZ	Mustafa Kemal Üniversitesi
Yrd. Doç. Dr. Kemalettin PARLAK	İstanbul Sabahattin Zaim Üniversitesi
Yrd. Doç. Dr. M. Hülya ÜNAL KARAGÜVEN	Marmara Üniversitesi
Yrd. Doç. Dr. Mehmet BİLGİN	Çukurova Üniversitesi
Yrd. Doç. Dr. Mustafa KALE	Gazi Üniversitesi
Yrd. Doç. Dr. Mustafa Onur CESUR	Maltepe Üniversitesi
Yrd. Doç. Dr. Neslihan BAY	Eskişehir Osmangazi Üniversitesi
Yrd. Doç. Dr. Neslihan USTA	Bartın Üniversitesi
Yrd. Doç. Dr. Nurhan ÖZTÜRK GEREN	Sinop Üniversitesi
Yrd. Doç. Dr. Özge GÜN	Bartın Üniversitesi
Yrd. Doç. Dr. Ramazan YILMAZ	Bartın Üniversitesi
Yrd. Doç. Dr. Ramazan YİRCİ	Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi
Yrd. Doç. Dr. Sadet MALTEPE	Balıkesir Üniversitesi
Yrd. Doç. Dr. Safiye ASLAN	Aksaray Üniversitesi
Yrd. Doç. Dr. Sedef CANBAZOĞLU BİLİCİ	Aksaray Üniversitesi
Yrd. Doç. Dr. Seçil Eda KARTAL	Bartın Üniversitesi
Yrd. Doç. Dr. Sefa DÜNDAR	Abant İzzet Baysal Üniversitesi
Yrd. Doç. Dr. Sema SOYDAN	Mevlana Üniversitesi
Yrd. Doç. Dr. Sema SULAK	Bartın Üniversitesi
Yrd. Doç. Dr. Serpil ÖZDEMİR	Bartın Üniversitesi
Yrd. Doç. Dr. Sevan NART	Bartın Üniversitesi
Yrd. Doç. Dr. Sibel SADİ YILMAZ	Kafkas Üniversitesi
Yrd. Doç. Dr. Sinem TARHAN	Bartın Üniversitesi
Yrd. Doç. Dr. Songül GİREN	Aksaray Üniversitesi
Yrd. Doç. Dr. Süleyman GÖKSOY	Düzce Üniversitesi
Yrd. Doç. Dr. Şenay YAPICI	Amasya Üniversitesi
Yrd. Doç. Dr. Tuncay Yavuz ÖZDEMİR	Fırat Üniversitesi
Yrd. Doç. Dr. Yasemin KIYMAZ	Ahi Evran Üniversitesi
Yrd. Doç. Dr. Yılmaz KARA	Bartın Üniversitesi
Yrd. Doç. Dr. Yılmaz TONBUL	Ege Üniversitesi
Öğr. Gör. Dr. Özge ELİÇİN	Uludağ Üniversitesi
Dr. Hayriye Tuğba ÖZTÜRK	Ankara Üniversitesi

İÇİNDEKİLER / CONTENTS

Firdevs GÜNEŞ		
Başlık ve Zihni Yönlendirme <i>Title and Guiding Mind</i>	Doi: 10.14686/buefad.v4i2.5000131232	290-305
Belgin BAL İNCEBACAK		
Müzedede Drama: Heykel ve İmgelem Kavramı <i>Drama at the Museum: The Concept of Sculpture and Imagination</i>	Doi: 10.14686/buefad.v4i2.1082000222	306-318
Özgür EROĞLU		
Eğitim Fakültesi Mezunu Müzik Öğretmenlerinin Armoni Bilgi ve Becerilerine İlişkin Görüşleri <i>Faculty of Education Graduate Music Teachers' Opinions on their Harmony Knowledge and Skills</i>	Doi: 10.14686/buefad.v4i2.5000143436	319-330
Yeliz ÇELEN		
İlköğretim Öğretmenlerinin Matematiğe Yönelik Tutumlarının Öğretmen Özellikleri Açısından İncelenmesi <i>Review of Primary School Teachers' Attitude towards Mathematics in the Framework of their Teaching Features</i>	Doi: 10.14686/buefad.01263	331-343
Melike YAVUZ TOPALOĞLU - Fatime BALKAN KIYICI		
Fen Bilimleri Programlarının Karşılaştırılması: Türkiye ve Avustralya <i>Comparison of Science Curriculum: Turkey and Australia</i>	Doi: 10.14686/buefad.v4i2.1082000266	344-363
Cafer ÇARKIT – Adnan KARADÜZ		
Ortaokul Yazarlık ve Yazma Becerileri Dersi Bağlamında Yazma Becerisi Öğretimi Üzerine Öğretmen Görüşleri <i>Teachers' Perceptions in Teaching Writing Skills in the Context of Middle School Authorship and Writing Skills Course</i>	Doi: 10.14686/buefad.v4i2.5000137223	364-381
Oğuz DİLMAÇ – Cihan İNANÇ		
Sınıf Öğretmenlerinin Görsel Sanatlar Dersine Yönelik Öz Yeterlik Düzeyleri <i>The Self-Sufficiency Levels of Classroom Teachers about Visual Arts Course</i>	Doi: 10.14686/buefad.v4i2.1082000254	382-400
Ayşe Belgin AKSOY – Hurşide Kübra ÖZKAN		
Çocukların Bilişsel Tempoları İle Sosyal Problem Çözme Becerilerinin Bazı Demografik Özellikler Açısından İncelenmesi (Kırklareli İl Merkezi Örnekleme) <i>Examination of Children's Cognitive Tempo and Social Problem-Solving Skills Regarding Some Demographic Characteristics (A Sample Study of Kırklareli City Centre)</i>	Doi: 10.14686/buefad.v4i2.5000136006	401-417
Feyza GÜN – Hilal BÜYÜKGÖZE		
Araştırma Görevlilerinin Bireysel Gelişim İnisyatifinde Özyeterliğin Rolü <i>The Role of Self-Efficacy on Personal Growth Initiative among Research Assistants</i>	Doi: 10.14686/buefad.v4i2.5000139086	418-432

İÇİNDEKİLER / CONTENTS

Ali KIRKSEKİZ - Mehmet UYSAL – Onur İŞBULAN - Özcan Erkan AKGÜN Mübin KIYICI – Mehmet Barış HORZUM	
Okul Deneyimi ve Öğretmenlik Uygulaması Derslerine Eleştirel Bir Bakış: Problemler, Beklentiler ve Çözüm Önerileri <i>A Critical View to School Experience and Application of Teaching Courses: Problems, Expectations and Solution Suggestions</i>	433-451
	Doi: 10.14686/buefad.v4i2.1082000250
F. Ceyda ÇINARDAL - Levent ÇINARDAL – Binali ÇATAK	
Mesleki Müzik Eğitimi Veren Yükseköğretim Kurumlarındaki Öğrencilerin Eleştirel Düşünme Eğilimleri <i>Critical Thinking Tendency of Students at Higher Education Institutions Providing Professional Music Education</i>	452-465
	Doi: 10.14686/buefad.v4i2.1082000240
Güngör KESKİNKILIÇ YUMUŞAK	
Öğretmen Adaylarının Yansıtıcı Düşünme Eğilimleri Ve Mesleğe Yönelik Tutumları <i>Reflective Thinking Tendencies of Preservice Teachers and their Attitudes towards the Teaching Profession</i>	466-481
	Doi: 10.14686/buefad.v4i2.1082000206
Ensar AYDIN - Süleyman Erkam SULAK	
Sınıf Öğretmeni Adaylarının “Değer” Kavramına Yönelik Metafor Algıları <i>Metaphor Perception of Prospective Primary School Teachers for “Value” Concept</i>	482-500
	Doi: 10.14686/buefad.v4i2.5000148420
Abdullah Çağrı BİBER – Ziya ARGÜN	
Matematik Öğretmen Adaylarının Tek ve İki Değişkenli Fonksiyonlarda Limit Konusunda Sahip Oldukları Kavram Bilgileri Arasındaki İlişkilerin İncelenmesi <i>The Relations Between Concept Knowledge Related to the Limits Concepts in One and Two Variables Functions of Mathematics Teachers Candidates</i>	501-515
	Doi: 10.14686/buefad.26967
Arzu ÖZYÜREK – Fatih AKÇA	
Zihinsel Yetersizliği Olan Çocukların Oyuncak Profillerinin İncelenmesi <i>An Examination of the Toy Profiles of the Children with Mental Deficiency</i>	516-529
	Doi: 10.14686/buefad.v4i2.5000142122
Aysun DOĞUTAŞ	
Cultural Intelligence Level of Turkish Teacher Candidates in Globalized World <i>Küreselleşen Dünyada Türk Öğretmen Adaylarının Kültürel Zekâ Seviyeleri</i>	530-547
	Doi: 10.14686/buefad.v4i2.5000131990
Ali SICAK – Mehmet BAŞÖREN	
Ortaöğretim Öğrencilerinin Akademik Motivasyonlarının Çeşitli Değişkenler Açısından İncelenmesi (Bartın Örneği) <i>An Investigation of High School Students Academic Motivation in Related to Various Variables (Bartın Samples)</i>	548-560
	Doi: 10.14686/buefad.v4i2.1082000239
Songül GİREN – Emre DURAK	
Okul Öncesi Öğretmenlerinin Oyuncak Kavramına İlişkin Metaforik Algıları <i>Early Childhood Education Teachers’ Metaphors about Toy Concept</i>	561-575
	Doi: 10.14686/buefad.v4i2.5000143590
Erdal TATAR	
Bir Kimyasal Problem Çözme Tekniği: Stokiyometrik Haritalama <i>A Chemical Problem Solving Technique: Stoichiometric Mapping</i>	576-585
	Doi: 10.14686/buefad.v4i2.5000138529

İÇİNDEKİLER / CONTENTS

Yavuz ERİŞEN - Fazilet YAVUZ BİRBEN - Hatun SEVGİ YALIN - Pinar OCAK	
Üstün Yetenekli Çocukları Fark Edebilme ve Destekleme Eğitiminin Öğretmenler Üzerindeki Etkisi <i>The Awareness and Support Training for Gifted Children: The Impact on Teachers</i>	586-602
Doi: 10.14686/buefad.v4i2.5000137872	
Ahmet AKIN – Mehmet BAŞÖREN	
Algılanan Empatik Öz-Yeterlik ve Sosyal Öz-Yeterlik Ölçeğinin Türkçe Formunun Geçerlik ve Güvenirliği <i>The Validity and Reliability of Turkish Version of the Perceived Empathic and Social Self-Efficacy Scale</i>	603-610
Doi: 10.14686/buefad.v4i2.1082000235	
Ercan ATASOY – Neslihan UZUN – Berna AYGÜN	
Dinamik Matematik Yazılımları ile Desteklenmiş Öğrenme Ortamında Öğretmen Adaylarının Teknolojik Pedagojik Alan Bilgilerinin İncelenmesi <i>Investigating Pre-service Teachers' Technological Pedagogical Content knowledge in Learning Environment Supported by Dynamic Mathematics Software</i>	611-633
Doi: 10.14686/buefad.v4i2.5000143622	
A. Oğuzhan KILDAN – Berat AHİ	
Okul Öncesi Öğretmenlerinin Bilimsel Çalışmalara Yönelik Okuma Alışkanlıkları <i>Reading Habits of Scientific Studies For Pre-School Teachers</i>	634-650
Doi: 10.14686/buefad.v4i2.1082000251	
Tuncay CANBULAT - Hadiye KÜÇÜKKARAGÖZ - Fatma ERDOĞAN – Ayşe YEŞİLOĞLU	
Sınıf Öğretmeni Adaylarında Empatik Eğilim Düzeyi ve Geleceğe Dönük Beklenti <i>The Level of Hopelessness and Empathic Tendency of a Group of Class Teacher Candidates</i>	651-665
Doi: 10.14686/buefad.v4i2.5000145067	
Nail İLHAN - Yakup DOĞAN – Özge ÇİÇEK	
Fen Bilimleri Öğretmen Adaylarının “Özel Öğretim Yöntemleri” Dersindeki Yaşam Temelli Öğretim Uygulamaları <i>Preservice Science Teachers' Context Based Teaching Practices in “Special Teaching Methods” Course</i>	666-681
Doi: 10.14686/buefad.v4i2.5000143534	
Rıza SALAR – Ümit TURGUT	
Implementing Differentiated Instruction on Pre-Service Physics Teachers: Agendas <i>Fizik Öğretmen Adaylarına Farklaştırılmış Öğretimin Uygulanması: Ajandalar</i>	682-695
Doi: 10.14686/buefad.v4i2.5000136908	
Fadime KOÇ DAMGACI - Yeliz KAYA - Rafet GÜNAY	
David Fetterman’ın Değerlendirme Modeli: Yetkilendirme Değerlendirmesi <i>David Fetterman’s Evaluation Model: Empowerment Evaluation</i>	696-710
Doi: 10.14686/buefad.v4i2.5000139306	
Sinem ATIŞ – Mustafa ARSLAN	
Yabancılara Türkçe Öğretiminde Dilsel Becerilerin Gelişimine Etkisi Bakımından Ders Materyallerinin Önem Derecelerinin Analitik Hiyerarşi Süreci (AHS) İle Belirlenmesi <i>Determining the Importance Level of Teaching Materials by Using Analytic Hierarchical Process (AHP) in Terms of Their Influence Over the Development of Language Skills in Teaching Turkish as a Foreign Language</i>	711-726
Doi: 10.14686/buefad.v4i2.5000136908	
Gökmen ARSLAN	
Psikolojik İstismar Ölçeği (PiÖ) Geliştirme Çalışması: Ergenlerde Psikometrik Özelliklerinin İncelenmesi <i>Development Psychological Maltreatment Questionnaire (PMQ): Investigating Psychometric Properties in Adolescents</i>	727-738
Doi: 10.14686/buefad.v4i2.5000146983	

İÇİNDEKİLER / CONTENTS

Fatma SUSAR KIRMIZI – Ceren SAYGI		
Sınıf Öğretmeni Adaylarının Yaratıcı Drama Yöntemini Kullanmaya Yönelik Özyeterlik Algıları <i>Elementary Teacher Candidates' Self-Efficacy Perceptions towards Using the Creative Drama Method</i>		739-750
	Doi: 10.14686/buefad.v4i2.5000144840	
Burçin GÖKKURT – Tuğba ÖRNEK - Fatih HAYAT – Yasin SOYLU		
Öğrencilerin Problem Çözme ve Problem Kurma Becerilerinin Değerlendirilmesi <i>Assessing Students' Problem-Solving and Problem-Posing Skills</i>		751-774
	Doi: 10.14686/buefad.v4i2.5000145637	
Soner DOĞAN – Celal Teyyar UĞURLU - Orhan KAYA		
Okul Yöneticilerinin Etik Liderlik Davranışlarının Öğretmenlerin Algı ve Görüşlerine Göre Değerlendirilmesi <i>Evaluation of School Administrators' Ethical Leadership Behaviors According Teachers' Perceptions and Opinions</i>		775-789
	Doi: 10.14686/buefad.v4i2.5000145818	
Cemil KIRIM – Necati HIRÇA		
Lise Öğrencilerinin Kişisel Hijyen ve Temizlik Alışkanlıklarının Fen Okur-Yazarlığına Göre Değerlendirilmesi <i>The Evaluation of High School Students' Personal Hygiene Habits Based on Science Literacy</i>		790-802
	Doi: 10.14686/buefad.v4i2.5000138700	

Yabancılara Türkçe Öğretiminde Dilsel Becerilerin Gelişimine Etkisi Bakımından Ders Materyallerinin Önem Derecelerinin Analitik Hiyerarşi Süreci (AHS) İle Belirlenmesi

Sinem ATIŞ, Doktora Öğrencisi, International Black Sea University, sinematis@ibsu.edu.ge

Mustafa ARSLAN, Doç. Dr. Canik Başarı Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Türkçe Eğitimi Bölümü, marslan@basari.edu.tr

Öz: Araştırmanın amacı yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde dilsel becerilerin gelişimine etkisi bakımından yardımcı ders materyallerinin önem derecelerinin belirlenmesidir. Yabancılara Türkçe öğretiminde dilsel becerilerin gelişimine etki eden ders materyallerinin önem derecelerini belirlemek üzere karşılaştırmalı bir anket hazırlanmış ve yabancı dil olarak Türkçe öğretenlerin konuyla ilgili görüşlerine başvurulmuştur. Bu bağlamda verilerin toplanmasında ve analizinde AHS (Analitik Hiyerarşi Süreci) kullanılmıştır. Elde edilen bulgular sonucunda yabancı dil olarak Türkçe eğitiminde yardımcı ders materyallerinin en etkili olarak % 23 oranla kelime öğretiminde kullanıldığı tespit edilmiştir. Bunu sırasıyla % 19'la dinleme ve okuma, % 17 ile konuşma, % 8 ile yazma ve dil bilgisi, % 6 ile telaffuz becerilerini geliştirmeye yönelik materyaller izlemiştir.

Anahtar Kelimeler: Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretimi, Ders Materyalleri, AHS, Dilsel beceriler

Determining the Importance Level of Teaching Materials by Using Analytic Hierarchical Process (AHP) in Terms of Their Influence Over the Development of Language Skills in Teaching Turkish as a Foreign Language

Abstract: This study aims at determining the importance level of teaching materials by using Analytic Hierarchical Process (AHP) in terms of their influence over the development of language skills while teaching Turkish as a foreign language. For this purpose we have prepared a comparative questionnaire and thus referred to the opinions of the experts teaching Turkish as a foreign language. AHP has been used in collecting and analyzing the related data. As a result of this analysis we have found out that teaching materials are most effectively used in developing language skills with a percentage of 23 % in teaching vocabulary, 19 % in listening and reading, 17 % in speaking, which is followed by 8 % for writing and grammar, and 6 % for pronunciation.

Key Words: Teaching Turkish as a foreign language, teaching materials, AHP, language skills

1. GİRİŞ

Dillerin ortaya çıkışı ve gelişimi henüz somut verilerle ispatlanmış değildir. Ancak ilk insanla beraber dil de var olmuştur. İnsanoğlu geliştikçe dil de gelişmeye başlamış ve toplumların ayrılmaz ana unsurlarından biri olmuştur. Dil, kabileleri millet hâline getiren onların oluşturdukları kültürü geleceğe taşıyan ve bu kültür etrafında bir yaşama şekli oluşturarak ortak duygu, düşünce, his ve hayallerin karşılıklı paylaşılmasını sağlayan tabii bir araçtır (Tosunoğlu vd., 2008, 117).

Tarihte süreçte Türkçe, coğrafi, ticari, siyasi ve akrabalık gibi çeşitli nedenlerle ilişkide bulunulan milletler tarafından öğrenilmekteydi ya da öğretilmekteydi. Başlangıçta Türkçenin öğretimi veya öğrenimi sistemli bir şekilde olmasa da Türkçe yabancılar tarafından öğrenildiği anlaşılmaktadır (Er vd., 2012, 109). Bugün Türkçe, yaklaşık 250 milyon kişinin kullandığı ve geniş bir alana yayılmış bir dildir. Bu yayılma ile birlikte Türkiye'nin dünyada ekonomik, siyasi alanlardaki başarısı doğal olarak Türkçenin öğretilmesine neden olmuştur (Erdem, 2009, 888). Türkçe, yurt içinde üniversitelerin ya da farklı kurumların yabancılar Türkçe öğretim merkezleri tarafından büyük oranda da Eğitim Fakültelerinin Türkçe Eğitimi Bölümleri tarafından yürütülmektedir (Alyılmaz, 2010, 729). Yurt dışında ise Türk Kültür Merkezleri, üniversitelere bağlı Türk Dili ve Edebiyatı Bölümleri, elçiliklere bağlı Türkçe Öğretim Merkezleri başlıca Türkçe öğretim kurumlarını oluşturmaktadır ve son yıllarda bu görevi Yunus Emre Enstitüsü yürütmektedir (Er vd., 2012, 52). Yurt dışında öğretim veren merkezlere Doğu Bilimleri Fakültelerinin Türkoloji Bölümleri, özel ilk ve ortaöğretim okulları da dâhil edilebilir.

Ulaşım ve iletişim araçları dünyamızı bir köy haline getirmiş, bireyler ve toplumlar birbirlerinden daha çok etkilenir hale gelmişlerdir. Bu etkileşimin en önemli araçlarından biri de dillerdir. Bir toplumda genel iletişim dillerini bilen bireyler ne kadar çoksa o toplum diğer halkları birçok yönden etkileyebilmektedir. Bu nedenle; “günümüz toplumlarında bir değil, birkaç dili öğrenmenin önem teşkil etmesinden dolayı yabancı dil öğretimi gelişmiş veya gelişmekte olan ülkenin eğitim sisteminde önemli bir yer tutmakta, büyük boyutlarda teknolojinin de katkısıyla uzun süreli programlar uygulanmaktadır” (Özoğlu, 1983). Türkçenin yabancı dil olarak öğretilmesi amacıyla hedefleri önceden saptanmalıdır. Öğretilecek kurumları, uygulanacak programı, bu konuda çalıştırılacak elemanların yetiştirilmesi, araç-gereç yönünden nelere gereksinim duyulacağı ve bunların nasıl sağlanacağı önceden planlanmalıdır (Tosun, 2005, 24).

Tarihte süreçte toplumlar, içinde buldukları dönemin gereksinimlerine göre yabancı dil öğretim/öğrenimi ve diğer bütün bilim dallarında kendilerini geliştirmişlerdir. Bilimsel yenilikler ve gelişen teknolojiye paralel olarak gelişmeye devam etmişlerdir. Ancak dil öğretiminde sabit, kalıcı yöntemler gelişmemiş, çağa göre sürekli yeni yöntemler ve araçlar geliştirilmiştir. Yani geçmişten günümüze yabancı dil öğretimi kesin kural ve ilkeleri olan bir bilim dalı vasfını kazanamamıştır (Janitzka, 1990 akt. Kartal, 2005, 384).

“Dil eğitimi” herhangi bir dilin formal öğrenimini ve öğretimini ifade eder. Aslında bu terim kişinin kendi anadilinin öğrenimini ifade etse de bugün bu terim çoğunlukla anadili dışında bir ikinci dilin ya da bir yabancı dilin öğrenilmesi anlamında “ikinci dil edinimi” terimi için de kullanılır (Karakas ve Karaca, 2011, 15). Bugün sadece anadili bilmenin yetersiz olduğunu anlayan birçok insan dünya ile iletişime geçebilmek için ikinci bir dile ihtiyaç duymaktadır. Bu ihtiyaç bağlamında doğal olarak yabancı dil öğretiminde ve öğreniminde hedefe götürecek doğru modern yöntem, yaklaşım ve yardımcı araçların geliştirilmesine gereksinim duyulmuştur (Budak, 2000, 147).

Bugün yabancı dil öğretiminde gelinen son noktada ise yabancı dil öğrenenler ders ortamına aktif bir şekilde katılırlar ve kendi dil öğrenim sürecinin sorumluluğunu kendi

üzerlerine alırlar. Dil bilgisi, sözcük bilgisi, dil becerileri ve kültür bir arada öğrenciye bir bütün içerisinde anlamlı bir şekilde aktarılmaya çalışılır. Sınıf içinde öğrencinin gerçek hayatta kullanabileceği ortamlar oluşturulur, sözlü ve yazılı olarak kendisini ifade etmesine ve böylelikle dil becerilerini geliştirmesine imkan verilir (Yaylı vd., 2011:210).

Bir dili öğrenebilmenin en önemli kriteri, hedef dildeki tüm sözlü ve yazılı konuşmaları anlayabilme, kendilerini yazılı ve sözlü olarak anlatabilmeleriyle ölçülmektedir. Öğrencilerin dil öğrenme ihtiyaçları dikkate alınarak (yabancı dil olarak) YDO Türkçe öğretim programları hazırlanmalı ve bireylerin kendilerini yazılı ve sözlü olarak ifade edebilecekleri becerilere sıkça yer verilmelidir (Kara, 2011:158).

Yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde hazırlanacak etkinlik, materyal ve araçlar öğretimin hedefine ulaşabilmesi için gerçeğe uygun olmalı, gerçek hayatta yaşananları sınıf ortamına taşıyabilecek şekilde tasarlanmalıdır. Bir beceri geliştirme işi olan yabancı dil eğitimi ancak gerçek veya gerçeğe yakın ortamlarda öğrenilebilir (Yılmaz ve Sünbül, 2007:34). Yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde öğrencilere günlük hayatta kullanabilecekleri yapıları bu ortamlarda uygulama fırsatı verilmelidir.

Yabancı dil olarak (YDO) Türkçe öğretimi daha yeni bir disiplin olduğu için özellikle yardımcı materyal eksiklikleri görülmektedir. Bu nedenle yabancılar Türkçe öğretimi için hazırlanmış telaffuz eğitimine yönelik materyal, sıklık sözlükleri, seviyeli hikâye kitapları seti, kelime öğretimi seti, işitsel-görsel ders araçları, belli periyotlarda dil öğretmek için hazırlanmış paket programlar vb. ders araç ve gereçlerinin olmadığı görülmektedir (Kara, 2011:158). Bununla birlikte eksiklikler gün geçtikte giderilmekte yeni yöntem ve tekniklere dayalı yabancılar için Türkçe öğretim materyalleri geliştirilmektedir.

Diller ait oldukları halkların yaşam ve kültürel özellikleriyle yoğrulurlar. Toplumlar bu yerel özelliklerini iletişim halinde oldukları farklı toplumlara dil aracılığı ile iletirler. Dil ve kültür yabancı dil öğretiminin ayrılmaz unsurlarıdır. Bu sebeple yabancı dil öğretiminde dille birlikte kültür öğretimi de yapılır. Bu bağlamda yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde kullanılacak yardımcı ders materyallerinde kültürel unsurlara gerektiğinde yer verilmelidir.

Yabancı dil öğretiminde kullanılan yardımcı ders materyallerini şu şekilde sıralamak mümkündür; Kitaplar (Ders kitabı, alıştırmaya kitabı, öğretmen kitabı vb.), sözlükler, posterler, flaş kartlar, CD-DVD-MP3, videolar, multimedya, resimler, karikatürler, televizyon, radyo, dergi, gazete, pano, sahne, kuklalar vb. (Arslan ve Gürdal, 2012:255-270). Türkçenin ses ve şekil yapısı da dikkate alındığında yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde dilsel becerilerin (dinleme-anlama, konuşma, okuma, yazma) gelişiminde yardımcı ders materyallerinin etkili kullanılması gerekmektedir. Bu bağlamda söz konusu yardımcı materyallerin hangi dilsel becerinin gelişimine ne derece etki ettiği tartışma konusudur.

2. YÖNTEM

2.1. Araştırma Modeli

Sosyal bilimlerde kesin ve doğru sonuçlara ulaşmak zordur. Veriler toplanırken araştırmaya katılanların yanlı davranma olasılığı bulunmaktadır. Bu araştırmada yanılma payını en aza indirmek için hem objektif hem de subjektif verilerin değerlendirilebildiği çok kriterli karar verme tekniklerinden Analitik Hiyerarşi Süreci kullanılmıştır.

Analitik Hiyerarşi Süreci (AHS), ikili karşılaştırmalar ve puanlamalardan ölçek değerleri türeten, tanımlayıcı, nicel ve nitel kriterleri kullanan çok kriterli bir ölçme aracıdır. AHS, karar vericiye kompleks bir problemi amaç, hedefler (kriterler), alt hedefler ve alternatifler arasındaki ilişkiyi

göstererek hiyerarşik yapıda modelleyerek veri, tecrübe, anlayış ve sezgilerin doğru ve mantıklı bir şekilde uygulamasına imkan vermektedir. AHS, “Hangisi ?” sorusuna cevap vermektedir. AHS, her bir alternatifin karar vericinin kriterlerini ne kadar iyi karşıladığına bağlı olarak karar alternatifinin sıralanması için sayısal skor geliştiren bir süreçtir. AHS karmaşık, yapılandırılmamış ve çok boyutlu problemlerin çözümünde basit bir karar verme mekanizmasıdır (Saaty 1990; Saaty ve Özdemir, 2003; Russel ve Taylor III, 2003; akt. Ünal, 2011:2-3).

Koçak’a (2003) göre AHS’nin uygulamasında sırasıyla takip edilmesi gereken sıralama: Problemin tanımlanması, hiyerarşinin oluşturulması, kriter ve alt kriterlerin tanımlanması, alternatiflerin belirlenmesi, ikili karşılaştırma matrisinin oluşturulması, önem derecesi ölçeğinin belirlenmesi, önem derecelerinin hesaplanması ve tutarlılık oranının hesaplanması şeklindedir.

2.2. Evren ve Örneklem

Araştırmanın evreni yabancı dil olarak Türkçe öğretenlerdir. Örneklemi ise Türkiye, Pakistan, Bosna-Hersek, Tacikistan, Özbekistan, Azerbaycan, Nijerya, Gürcistan, Rusya, Kazakistan, Amerika, Türkmenistan, Bulgaristan’da orta öğretim ve yükseköğretim seviyesindeki öğrencilere yabancı dil olarak Türkçe öğreten, öğretmenlerden oluşan 36 kişilik bir grup oluşturmaktadır. Çalışmada amaçlı örnekleme yöntemi kullanılmıştır.

Araştırmaya katılanların öğretmenlik tecrübeleri 6 ila 10 yıl arasında, yaş aralıklarının ise 31-40 olduğu tespit edilmiştir. Anket yapılan öğretmenlerin 19’u bay, 17’si ise bayandır. Araştırmanın güvenilirliği bakımından örneklemin alanında tecrübeli kişilerden ve farklı yaş, cinsiyet ve ülkelerden seçilmiş olması önemlidir.

2.2. Verilerin Toplanması ve Çözülmesi

Veri toplama aracı olarak AHS kapsamında bir anket oluşturulmuştur. Anket soruları oluşturulurken ilgili kaynaklar taranmış ve uzman görüşü alınmıştır. Geliştirilen anketin ön uygulaması yapılmış ve gerekli düzeltmeler yapılmıştır. Anketlerin doğru doldurulması ve anlaşılabilirliği için e-mail ve telefon aracılığıyla araştırmaya katılan öğretmenlere gerekli durumlarda geniş açıklamalar yapılmıştır. Bu şekilde anketlerin doldurulması sağlanmıştır. Farklı eğitim kuruluşlarında ve ülkelerde çalışan öğretmenlere anket uygulanmıştır.

AHS’de verilerin analizinde Super Decision, Expert Choice, vb. çeşitli yazılımlar kullanılabilir. Ancak bu çalışmadaki hesaplamalarda Microsoft Excel programı kullanılarak araştırmaya ait genel istatistikî değerler hesaplanmıştır.

3. BULGU VE TARTIŞMA

Elde edilen verilerin geometrik ortalamaları alınarak ikili karşılaştırma matrisleri belirlenmiş, ağırlıkları hesaplanmış ve tutarlılık testleri yapılmıştır. Çalışmada 7 karşılaştırma matrisi oluşturulmuş ve herbirinin tutarlılık oranları hesaplanarak elde edilen cevapların ortalamalarının güvenilirliği sınanmıştır.

Okuma-dinleme (anlama)-konuşma-yazma becerilerinin bir sonucu olan yabancı dil öğretiminde önemli bir yer tutan kelime öğretimi, dilbilgisi öğretimi ve telaffuz konuları da bu araştırmaya dahil edilmiştir.

Tablo 1. Kriterlere Ait İkili Karşılaştırma Matrisi

Dilsel Beceriler	Okuma	Dinleme	Konuşma	Yazma	Kelime Öğretimi	Dil Bil. Öğretimi	Telaffuz
Okuma	1	0,60	2,20	5,55	0,38	1,81	2,10
Dinleme	1,67	1	0,90	3,21	0,67	2,11	3,11
Konuşma	0,45	1,11	1	2,51	0,82	2,22	2,79

Yazma	0,18	0,31	0,40	1	0,55	1,20	1,48
Kelime Öğr.	2,65	1,49	1,21	1,82	1	2,77	3,36
Dil Bil. Öğr.	0,55	0,47	0,45	0,83	0,36	1	1,43
Telaffuz	0,47	0,32	0,35	0,67	0,29	0,70	1
Toplam	6,98	5,31	6,52	15,60	4,07	11,80	15,26

Tablo 1’de her kriterin önem derecesini hesaplamak için her sütun ayrı ayrı toplanmıştır.

Tablo 1’de bu matristeki her bir eleman bulunan toplam değerlere bölünmüştür. Bölme sonucu elde edilen matrislerin ortalamaları ve önem dereceleri tablo 3.2’teki gibi şekillenmiştir.

Tablo 2. Matrislerin Ortalaması ve Önem Dereceleri

Dilsel Beceriler	Okuma	Dinleme	Konuşma	Yazma	Kelime Öğretimi	Dil Bil. Öğretimi	Telaffuz	Önem Derecesi
Okuma	0,14	0,11	0,33	0,36	0,09	0,15	0,14	0,19
Dinleme	0,23	0,18	0,13	0,21	0,16	0,18	0,2	0,19
Konuşma	0,06	0,20	0,15	0,16	0,2	0,19	0,18	0,17
Yazma	0,02	0,05	0,06	0,06	0,13	0,1	0,1	0,08
Kelime Öğretimi	0,37	0,28	0,18	0,12	0,25	0,24	0,22	0,24
Dil Bil. Öğretimi	0,07	0,08	0,06	0,05	0,09	0,08	0,09	0,08
Telaffuz	0,06829	0,0606	0,055	0,04	0,07	0,06	0,07	0,06
	1	1	1	1	1	1	1	

Tablo 2’de bölme sonucu oluşan matrislerin ortalamaları alınmış ve her bir kriterin önem derecesi bulunmuştur. Elde edilen bulgulara göre YDO Türkçe öğretiminde kullanılan yardımcı ders materyalleri % 24 oranla kelime öğretiminde etkili bir biçimde kullanıldığı sonucuna varılmıştır.

Bu sıralamayı % 19’la dinleme ve okuma, % 17 ile konuşma, % 8 ile yazma ve dil bilgisi ve % 6 ile telaffuz becerisi takip etmiştir. Bu durumda materyal bakımından yabancılara Türkçe öğretiminde telaffuzu geliştirmeye yönelik yardımcı ders aracının çok az olduğunu söylemek mümkündür. Bununla birlikte yazma ve dil bilgisine yönelik yardımcı materyalin de yeterince bulunmadığı anlaşılmaktadır. Kelime öğretimi, dinleme, okuma ve konuşmaya yönelik ise belli bir materyal alt yapısının oluştuğu söylenebilir.

Dil becerilerinin gelişiminde kullanılan yardımcı ders materyallerinin önem derecelerinin güvenilirliğinin ölçülebilmesi için tutarlılık testi yapılmıştır. Tutarlılık testinin ilk aşamasında ikili karşılaştırma matrisi ile önem dereceleri matrisinin çarpımı yazılır. İkinci adım olarak bu matrisin her bir elemanı önem derecelerine bölünerek bunların ortalaması alınır. Hesaplanan tutarlılık oranı 0.059 (%5,59) değeri 0,10 (%10) değerinden küçük olduğundan yapılan işlemin tutarlı olduğu anlaşılmıştır.

Araştırmanın bundan sonraki aşamasında kriterler açısından alternatiflerin önem dereceleri ve tutarlılık oranları arka arkaya tablolar halinde verilerek yorumlanmıştır.

3.1.Konuşma Becerisine Ait Önem Dereceleri ve Tutarlılık Oranı

Elde edilen bulgulara göre YDO Türkçe öğretiminde konuşma becerisinin gelişiminde kullanılan ders materyallerinden % 23'lük oranla en etkili ders aracı resimler-flaş kartlar-slaytlar olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Bunun nedeni öğrencilerin pratik olarak en kolay ve ucuz ulaşabilecekleri malzeme, materyal olması şeklinde açıklanabilir.

Tablo 3. Konuşma Kriteri Açısından Alternatiflerin Önem Derecesi ve Tutarlılık Oranı

Konuşma	Önem Derecesi	Tutarlılık Oranı
Ders Kitapları	0.08	3.21
Edebi Metinler	0.04	
Video	0.12	
Televizyon-Radyo	0.13	
Bilgisayar	0.05	
DVD- CD- MP3	0.08	
Akıllı Telefonlar	0.04	
Projeksiyon Cihazları- Multimedya	0.11	
Resimler-Flaş Kartlar-Slaytlar	0.23	
Sahne-Kuklalar	0.07	

İkinci sırada konuşma becerisinin gelişimine yardımcı ders aracı olarak % 13 ile televizyon-radyo yer almaktadır. Söz konusu araçlar görsel ve işitsel olması bakımından öğrencilerin hedef dildeki konuşmaları duymalarına ve uygun ortamlarda kullanmalarına, söylemelerine yardımcı olmaktadır. Buna en somut örnek olarak akraba ve komşu ülkelerde Türk dizilerini seyredenlerin sadece bu yolla Türkçeyi öğrenmeleri gösterilebilir. % 12 ile video üçüncü, % 11 ile projeksiyon cihazları- multimedya dördüncü öneme sahip yardımcı ders araçları olarak belirlenmiştir. Video, projeksiyon cihazları-multimedya hem görsel hem de işitsel olarak dil öğretiminde kullanılabilecek yardımcı ders araçlarıdır. Öğretmen bu cihazları kontrol edebilir yani bazen durdurarak seyredilenleri özetleme, tamamlama vb. konuşmaya yönelik aktiviteler yaptırabilir.

3.2.Dinleme Becerisine Ait Önem Dereceleri ve Tutarlılık Oranı

Araştırma bulgularına göre yabancı dil olarak Türkçe dinleme becerisi öğretiminde kullanılan ders materyallerinin en önemlisi % 22 ile video olduğu anlaşılmaktadır. Dinleme becerisinde konulara göre özel olarak video çekimleri yapabilmek mümkündür. Bu durumda dinleme becerisinde bireyler öğrenilen yapıları hemen pekiştirebilirler.

Tablo 4'e göre videodan sonra % 17 ile televizyon-radyonun ikinci derecede dinleme becerisinin gelişiminde önemli yardımcı ders araçları olduğu görülmektedir. Televizyonun görsellik özelliği, dinlenenlerin anlaşılmasına yardımcı olacağı düşünülürse radyodan daha önde bir araç olduğu söylenebilir. Radyo dinlemeyi orta ve yüksek seviyede olan öğrenciler dili pekiştirmek için daha çok kullanırlar.

Tablo 4. Dinleme Kriterleri Açısından Alternatiflerin Önem Derecesi ve Tutarlılık Oranı

Dinleme	Önem Derecesi	Tutarlılık Oranı
Ders Kitapları	0.06	2.7
Edebi Metinler	0.04	
Video	0.22	
Televizyon-Radyo	0.17	
Bilgisayar	0.08	

DVD- CD- MP3	0.15
Akıllı Telefonlar	0.04
Projeksiyon Cihazları- Multimedya	0.09
Sahne-Kuklalar	0.10

%15 ile dinleme becerisinin gelişiminde üçüncü derece önemli yardımcı ders aracı DVD-CD-MP3'tür. DVD-CD ile yine amaca yönelik görselle desteklenebilen dinleme etkinlikleri yaptırılabilir. MP3 ise daha kolay taşınabilir olması sebebi ile kelime dinleme ve tekrarlama daha etkilidir.

Dinleme becerisi gelişimine yardımcı diğer önemli materyaller sırasıyla % 10 oranla sahne-kuklalar, % 9 projeksiyon cihazları- multimedya, % 8 bilgisayar, % 6 ders kitapları, % 4 akıllı telefonlar ve edebi metinler şeklindedir. Yapılan araştırmaya göre ders kitaplarının dinleme becerisine katkısının % 6 olması materyalin özelliğine göre normal anlaşılabilir. Sahne-kuklalar, yaparak yaşayarak öğrenme ilkesi bağlamında dinleme becerisinin gerçek ortamlara taşınması bakımından önemlidir. Tekerleme, saymaca, şiir, masal, hikâye gibi edebi metinler dinleme becerisinin gelişiminde etkilidirler. YDO Türkçe dinleme becerisi öğretiminde edebi metinlerden materyal olarak gerektiği biçimde faydalanılmamaktadır.

3.3.Okuma Becerisine Ait Önem Dereceleri ve Tutarlılık Oranı

Tablo 5'e göre YDO Türkçe okuma becerisi öğretiminde % 17 ile gazete-dergi en önemli yardımcı materyal olarak tespit edilmiştir. Araştırmaya katılanların söz konusu materyalin okuma becerisinin gelişiminde etki derecesini birinci sırada tercih etmeleri orta ve yüksek seviye için düşünülmüş olmalarından kaynaklanabilir. Ayrıca anadili açısından konuyu algılamış olmaları da bu sonuca neden olmuş olabilir.

Yabancı dil öğretiminde öğrenciler hedef dilde ilk okuma çalışmalarını ders kitaplarında yaparlar. Bu bağlamda araştırma sonucuna göre YDO Türkçe okuma öğretiminde ders kitapları % 16 ile ikinci derecede önemli yardımcı araçlardır.

Tablo 5. Okuma Kriteri Açısından Alternatiflerin Önem Derecesi ve Tutarlılık Oranı

Okuma	Önem Derecesi	Tutarlılık Oranı
Ders Kitapları	0.16	3
Gazete- Dergi	0.17	
Edebi Metinler	0.11	
Sözlükler	0.08	
Bilgisayar	0.09	
Projeksiyon Cihazları- Multimedya	0.05	
Resimler-Flaş Kartlar-Slaytlar	0.05	
Posterler- Pano	0.13	
Yazı Tahtaları	0.12	

Sürekli öğrencilerin gözü önünde duvarda asılı duran poster-pano elde edilen sonuçlara göre % 13'lük oranla YDO Türkçe okuma becerisinin gelişimini etkileyen diğer önemli bir materyaldir. Özellikle temel seviyede poster-pano; gün, ay, mevsim, eşya, yiyecek, giyecek vb. kelimelerin öğretiminde görsel yönüyle de dikkat çekmektedir.

Öğreticilerin vazgeçilmez en temel ders araçlarından biri yazı tahtasıdır (Gelişi, 2007:49-68). Bu bağlamda katılımcılar % 12 ile yazı tahtasının önemine dikkat çekmişlerdir. Bireyler hedef dildeki alfabeyi (sesleri) ilk olarak tahtada görürler. İlk okumayı, kelime ve cümleleri tahtada yaparlar.

Öğretimin tekdüzelikten, monotonluktan kurtarılması bakımından özellikle okuma becerisinin gelişiminde edebi metinler ayrı bir öneme sahiptir. Araştırma sonucunda YDO Türkçe okuma becerisinin gelişiminde % 11’lik oranla edebi metinlerin önemine katılımcılar dikkat çekmişlerdir. Bu sıralamayı % 9 ile bilgisayar, % 8 ile sözlükler, % 5 ile projeksiyon cihazları-multimedya ve resimler-flaş kartlar-slaytlar takip etmektedir. Okul, kurs dışında bilgisayar üzerinden bireyler kendi kendine internet aracılığı ile ilgili web sayfalarına ulaşarak okuma becerilerini geliştirebilirler. Roman gibi daha zor metinleri okurken anlaşılmayan kelimeleri bulmak için yabancı dilde sözlük kullanımı önemlidir. Sözlük kullanma alışkanlığı temel seviyeden itibaren öğrencilere kazandırılmalıdır.

3.4.Yazma Becerisine Ait Önem Dereceleri ve Tutarlılık Oranı

% 23 oranla ders kitaplarının YDO Türkçe yazma becerisinin gelişiminde en etkili yardımcı ders aracı olduğu sonucu tablo 6’da görülmektedir. Ders kitaplarından kasıt seviyelere göre hazırlanmış olan; temel ders kitabı, alıştırma (etkinlik) kitabı, dil bilgisi kitabı, öğretmen kitabıdır. Özellikle temel seviyede öğrenci ilk yazma çalışmalarını; boşluk doldurma, uygun eki getirme, anlamlı cümle oluşturma vb. kitaplar üzerinde yapmaktadır.

Tablo 6. Yazma Kriteri Açısından Alternatiflerin Önem Derecesi ve Tutarlılık Oranı

Yazma	Önem Derecesi	Tutarlılık Oranı
Ders Kitapları	0.23	2
Gazete- Dergi	0.08	
Edebi Metinler	0.11	
Sözlükler	0.07	
Bilgisayar	0.10	
Resimler-Flaş Kartlar-Slaytlar	0.14	
Yazı Tahtaları	0.13	
Posterler- Pano	0.11	

Araştırmaya katılanlar, yazma becerisinin gelişiminde ikinci derecede etkili materyal olarak % 14 ile resimler-flaş kartlar-slaytlar olduğu fikri üzerinde birleşmişlerdir. İlk anda yazma becerisi ile ilişkilendirilmese de söz konusu materyal çabuk ulaşılabilmesi ve kolay hazırlanması bakımından yazma becerisinin gelişiminde kullanıldığı düşünülebilir. Öğretici fotokopi ile çoğaltarak resimde gördüklerini öğrencilere yazdırabilir ya da temel seviye öğrencilerine mevcut flaş-kartlarda gördükleri eylemi veya nesnenin adını yazdırabilir.

Öğrencilerin hedef dilde öğrendiklerini ilk yazma fırsatı buldukları uygulama araçlarından biri yazı tahtasıdır. Bireylerin, öğrenilen dilde tahtada yazmaları motivasyon ve özgüven açısından da önemlidir. Bu bağlamda elde edilen bulgulara göre YDO Türkçe yazma becerisi öğretiminde % 13 ile yazı tahtaları en önemli yardımcı ders araçlarından biri olarak saptanmıştır.

Günlük, anı (hatıra), deneme, hikâye, biyografi gibi edebi türler de yazma becerisinin gelişiminde etkilidirler. Araştırma sonucu da bu fikri doğrular niteliktedir ve % 11’lik oranla YDO Türkçe yazma öğretiminde edebi metinlere dikkat çekilmiştir. Yine % 11’lik etki ile öğrencilere hazırlatılan poster ve panoların yazma becerisinin gelişimine olumlu katkı sağladığı anlaşılmaktadır.

İnsanlar artık teknolojik eğitim araçlarından yararlanarak dilsel becerilerini geliştirme yolunu tercih etmektedirler. Bu bağlamda YDO Türkçe yazma becerisini geliştirmede katılımcılar % 10 ile bilgisayarın önemli bir yardımcı araç olduğuna dikkat çekmişlerdir. İleri seviye öğrencilerine yönelik özellikle çeviri aktiviteleri bilgisayar üzerinden yaptırılarak yazma becerisi geliştirilebilir.

3.5.Kelime Öğretimine Ait Önem Dereceleri ve Tutarlılık Oranı

Özellikle temel seviye yabancı dil öğretiminde bireyler öğrenilen yeni bir kelimenin ilk yazılışını tahtada görürler, o kelime ile ilgili örnekleri ve alıştırmaları tahta üzerinde öğrenirler. Modern eğitimde akıllı tahtalar yardımı ile dilin dört temel becerisi aynı ortamda öğretilmektedir.

Tablo 7. Kelime Öğretimi Kriteri Açısından Alternatiflerin Önem Derecesi ve Tutarlılık Oranı

Kelime Öğretimi	Önem Derecesi	Tutarlılık Oranı
Ders Kitapları	0.06	4.4
Sözlükler	0.06	
Video	0.04	
Televizyon-Radyo	0.01	
Bilgisayar	0.08	
DVD- CD- MP3	0.05	
Akıllı Telefonlar	0.08	
Resimler-Flaş Kartlar-Slaytlar	0.14	
Posterler- Pano	0.06	
Yazı Tahtaları	0.18	
Gerçek Nesnelere ve Numuneler	0.18	

Öğretmenler yeni kelimeleri ders boyunca öğrencilerin görmesi, ezberlemesi için tahtanın sağ köşesinde tutarlar. Katılımcılardan YDO Türkçe kelime öğretiminde en önemli yardımcı ders materyallerini önem derecelerine göre sıralamaları istenmiş ve % 18 oranla yazı tahtaları bu sıralamada birinci yeri almıştır. Yazı tahtasında resim çizerek, tablo yaparak, şekiller oluşturarak vb. örneklerle kelimeler kavratılabilir.

Temel seviye dil öğretiminde anlaşılabilmesi için somut kavramlar üzerinden kelimeler öğretilir. Kelime öğretiminde yakın çevreden, somut nesnelere gösterilerek kelime öğretimine başlanır (Karatay, 2007:152). Araştırmada elde edilen bulgulara göre % 18 oranla gerçek nesnelere-numunelere YDO Türkçe kelime öğretiminde yazı tahtaları ile eşit önemdedir. Bu bakımdan yakın çevrenin dışındaki kelimelerin öğretiminde somut, gerçek nesnelere yakın materyaller oluşturulabilir.

Araştırmaya katılanlar tarafından YDO Türkçe kelime öğretiminde % 14 oranla resimler-flaş kartlar-slaytlar önem derecesi bakımından etkili bulunan diğer yardımcı ders materyallerinden biridir. Görsel olma özellikleri ile resimler, flaş kartlar ve slaytlar da kelime öğretiminde kullanılacak pratik malzemelerdir. Bu özellikleri ile kelimelerin öğrenciler tarafından kolayca kavranmasına yardımcı olur.

Bilgisayar ve akıllı telefonlar internete bağlanabilme ve değişik sözlükleri depolama özellikleri ile her yerde istenilen kelimeye ulaşılacak araçlardır. Bu bağlamda araştırmaya katılan öğretmenler % 8'lik oranla YDO Türkçe kelime öğretiminde bilgisayar ve cep telefonunu önemli bulmuşlardır. Bugün hedef dildeki sadece kelimeler değil cümlelere bile söz konusu cihazlar yardımıyla hızlıca ulaşılabilir.

3.6. Dil Bilgisi Öğretimine Ait Önem Dereceleri ve Tutarlılık Oranı

Tablo 8’de görüldüğü üzere YDO Türkçe dil bilgisi öğretiminde en etkili yardımcı ders materyalinin % 26’lık oranla ders kitapları olduğu saptanmıştır. Yabancı dil öğretiminde her seviyeye göre hazırlanmış yardımcı dil bilgisi kitapları bulunmaktadır. Öğrenciler genellikle dil bilgisi konularını ve konularla ilgili etkinlikleri, alıştırmaları ders kitapları veya dil bilgisi kitapları üzerinden öğrenirler ve pekiştirirler. Özellikle temel seviyede dil bilgisi kurallarından hareketle yabancı dil öğretilmez. Dil bilgisi konuları ancak sezdirilerek verilir (Dolunay, 2010:277).

Tablo 8. Dil bilgisi Öğretimi Açısından Alternatiflerin Önem Derecesi ve Tutarlılık Oranı

Dil Bilgisi Öğretimi	Önem Derecesi	Tutarlılık Oranı
Ders Kitapları	0.26	4
Edebi Metinler	0.16	
Bilgisayar	0.05	
Projeksiyon Cihazları- Multimedya	0.09	
Resimler-Flaş Kartlar-Slaytlar	0.06	
Posterler- Pano	0.13	
Yazı Tahtaları	0.22	

Ders kitaplarından sonra YDO Türkçe dil bilgisi öğretiminde en etkili yardımcı ders materyali % 22 ile yazı tahtaları olduğu sonucuna varılmıştır. Öğretici dil bilgisi konularını en iyi şekilde tahta üzerinde göstererek, örnekler vererek kavratılabilir. Gramer konularını öğrenciler evde kendileri çalışarak kavrayamazlar, bu nedenle bir öğreticiye gereksinim vardır. Öğrenci dil bilgisini ders ortamında örneklerle, alıştırmalarla sınıfta öğrenmelidir. Sınıfta öğrencinin uygulama alanı tahta olduğuna göre dil bilgisi etkinliklerinde öğrencilere eşit olarak tahtada örnekler yaptırılmalıdır.

Dilbilgisi genellikle toplumlar tarafından sevilmeyen bir disiplin olarak karşımıza çıkmaktadır. Ana dilinin gramerinden sıkılmış öğrencilere hedef dilin gramer konularını öğretmek kolay değildir. Bu durumda onlara dil bilgisi konularını severek öğretecek ve basitleştirecek yardımcı materyale ihtiyaç vardır. Araştırmaya katılanlar % 16’lık oranla edebi metinlerin bu konuda yardımcı olabileceğine işaret etmişlerdir. Edebi metinlerle öğrenilen dilbilgisi konuları pekiştirilebilir, henüz öğrenilmemiş dilbilgisi konuları sezdirebilir.

YDO Türkçe öğretiminde görsel olarak dil bilgisi konuları formüle edilerek öğrencilerin sürekli görebilecekleri yerlere asılabilir. Bu anlamda araştırma sonucuna göre % 13 ile poster ve pano da özellikle yabancılara Türkçe dil bilgisi öğretiminde önemli yardımcı materyallerdir.

Dil bilgisi öğretiminde önem derecesi sıralamasını % 9 ile projeksiyon cihazları-multimedya, % 6 ile resimler-flaş kartlar-slaytlar ve % 5 bilgisayar takip etmektedir. Söz konusu araçların görsellik özelliği daha ön plandadır. Uygulamaya yönelik çalışmalara el verişli olmadıkları için dil bilgisi öğretiminde tercih edilme oranları düşüktür. Bireylerin bilgisayar üzerinden gramer konularını öğrenmeleri veya tekrar etmeleri kişilere göre farklılık gösterebilir.

3.7. Telaffuz Öğretimi Becerisine Ait Önem Dereceleri ve Tutarlılık Oranı

Araştırma sonucuna göre YDO Türkçe telaffuz öğretiminde kullanılan yardımcı ders araçlarından en önemlisi % 15 ile bilgisayardır. Kelime telaffuzları ancak suni gayretle yapılabilen ve uzun zaman almaktadır. Dolayısı ile sınıf ortamında öğretmenin her öğrenci için telaffuza ayıracak zaman bulması neredeyse imkânsızdır. Bu durumda öğrencilerin kendi başlarına bu çalışmaları yapabilecekleri yardımcı bir araca ihtiyaçları vardır ki o da bilgisayardır.

Öğrenciler kulaklık yardımı ile bilgisayardan sesleri dinleyebilirler ve istedikleri kadar bir kelimeyi sınavabilirler.

Tablo 9. Telaffuz Öğretimi Açısından Alternatiflerin Önem Derecesi ve Tutarlılık Oranı

Telaffuz Öğretimi	Önem Derecesi	Tutarlılık Oranı
Sözlükler	0.06	0
Video	0.10	
Televizyon-Radyo	0.14	
Bilgisayar	0.15	
DVD- CD- MP3	0.11	
Akıllı Telefonlar	0.10	
Projeksiyon Cihazları- Multimedya	0.07	
Sahne-Kuklalar	0.13	
Gerçek Nesnelere ve Numuneler	0.09	

İşitsel özelliği dikkate alınarak televizyon ve radyodan bu bağlamda faydalanılabilir. Buna paralel olarak araştırmaya katılanlar, telaffuz öğretimi sıralamasında ikinci önem derecesini % 14 ile televizyon ve radyo olarak belirtmişlerdir. Teknoloji yardımı ile bireyler istedikleri dilde filmi seyredebilmekte ve istedikleri dilde radyo dinleyebilmektedir. Bu kaynaklara kolay ulaşılabilmesi ve aktivitenin informal ortamda gerçekleşmesi bireyleri bu araçları kullanmaya yöneltmektedir.

Gerçek ortamlarda hedef dili kullanmak ve yanlışları düzeltmeye çalışmak daha etkilidir. Ama bu ortamları bulmak bireyler için her zaman mümkün olmayabilir. Ancak YDO Türkçe telaffuz öğretiminde bunun etkili bir yöntem olacağı düşüncesi araştırma sonucunda ortaya çıkan bulgulardan anlaşılmaktadır. Bu bağlamda katılımcılar telaffuz öğretimi için % 13 ile sahne ve kuklaların önemine dikkat çekmişlerdir. Eğitsel oyunlar ve drama, konuşma ve telaffuz becerilerinin gelişiminde önemlidir.

İşitmeye dayalı DVD-CD-MP3 gibi araçlar ise %11'lik oranla telaffuz öğretiminde etkili olabileceği tablo 9'da görülmektedir. Söz konusu yardımcı araçlar bireysel anlamda kendi kendine sesleri, kelimeleri duymak ve çıkarmak için faydalı olabilirler.

YDO Türkçe telaffuz öğretiminde % 10 ile video ve akıllı telefonlar, % 9 ile gerçek nesnelere ve numuneler, % 7 ile projeksiyon cihazları-multimedya, % 6 ile sözlükler önem sırasını takip etmektedir. Video yardımı ile telaffuzu zor kelimelerin sıkça tekrar tekrar işitilmesi sağlanabilir. Akıllı telefonlara yüklenecek sesli sözlükler yardımı ile telaffuzunda problem yaşanan kelimeler tekrarlanarak dinlenebilir ve sesletimi yapılmaya çalışılabilir. Projeksiyon cihazları-multimedya üzerinden de dinleme ve telaffuz etkinlikleri yapılabilir. Ancak bu araçlar daha çok sınıf ortamında bulunduğu için sık tekrar yapma fırsatı olmayabilir. Sınıf ortamında öğretmen daha çok grup ya da toplu halde kelimelerin telaffuzunu yaptırmalıdır. Sözlük yardımıyla kelime telaffuzu ancak sesli okuma yapılarak gerçekleştirilebilir. Bireyler sözlükten kendi okuduklarını dinleyerek telaffuzlarını düzeltme yoluna gidebilirler.

4. SONUÇ VE ÖNERİLER

4.1.Sonuçlar

Yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde yardımcı ders materyallerinin en etkili olarak kelime öğretiminde kullanıldığı sonucuna ulaşılmıştır. Bu sıralamayı dinleme ve okuma, konuşma, yazma ve dil bilgisi ve telaffuz öğretimi takip etmiştir. Buradan öğretmenlerin dilsel becerilerin gelişiminde kelime öğretimine daha çok önem verdikleri sonucunu çıkarmak

mümkündür. Yazma ve telaffuz öğretiminin sıralamanın sonunda olması söz konusu becerilerin gelişimine yönelik yardımcı ders materyallerinin az olması ile açıklanabilir.

1. Resimler-flaş kartlar-slaytlar konuşma becerisinin gelişiminde önem derecesi en yüksek olan yardımcı ders materyalleri olarak saptanmıştır. Konuşma becerisi ile direk bağlantısı olmasa da öğreticilerin her zaman elinin altında bulunan, kolay ulaşılabilen materyaller olması nedeniyle tercih edilmiş olması muhtemeldir. İkinci sırada konuşma becerisinin gelişimine etki eden yardımcı unsurlar televizyon ve radyo, üçüncü sırada video ve dördüncü sırada projeksiyon cihazları-multimedya araçlarıdır. Daha çok işitsel ve görsel özellikleri ile ön plana çıkan bu araçların, dinleme becerisinin doğrudan konuşma becerisi ile ilişkili olduğu ile açıklanabilir.

2. YDO Türkçe dinleme becerisi öğretiminde en etkili yardımcı ders aracının video olduğu belirlenmiştir. Önem derecesi sıralamasını doğal olarak video gibi benzer özellikler taşıyan televizyon ve radyo, DVD-CD-MP3 gibi yardımcı ders materyalleri izlemiştir.

3. YDO Türkçe okuma becerisinin gelişiminde gazete ve derginin en etkili yardımcı ders materyali olduğu belirlenmiştir. Bu durumu kolay ve her zaman ulaşılabilecek materyaller olması ile açıklamak mümkündür. Diğer bir tercih edilme sebebi yüksek seviyedekilerin okuma becerisinin gelişimi açısından değerlendirilmiş olmasıdır. Okuma becerisinin gelişiminde rol oynayan sonraki önemli yardımcı ders materyalleri ders kitaplarıdır. Doğal olarak öğrenciler ilk okuma alıştırmalarını ders kitabından yaparlar. Temel seviye öğrencilerinin duvarda asılı bulunan resimli yazıları sürekli okumaları özellikle kelime öğrenmelerine yardımcı olabilir. Bu bakımdan okuma becerisine yardımcı materyallerin önem derecesi sıralamasında poster ve pano üçüncü sırada yer almıştır. Benzer özelliğe sahip yazı tahtası ise dördüncü sırada yer alırken onu edebi metinler takip etmiştir.

722

4. Bireyler bir yabancı dili öğrenirken ilk yazma çalışmalarını ders kitabı üzerinde yaparlar. Özellikle alıştırma veya etkinlik kitapları bu nedenle hazırlanmaktadır. YDO Türkçe yazma becerisinin gelişiminde ders kitaplarında sonraki etkili yardımcı ders materyalleri resimler-flaş kartlar-slaytlardır. Görsel özellik taşıyan bu materyaller üzerinden öğretmenlerin yazma çalışmaları yaptıkları düşünülebilir. Özellikle temel seviyede öğrencilerin sınıf ortamında yazma becerisini gerçekleştirmeye yönelik yegane yardımcı ders aracı yazı tahtasıdır. Yazmaya yönelik edebi türler de bu becerinin gelişimine yardımcı olabilir. Bu bakımdan araştırma sonucunda edebi metinlerin yazma becerisindeki önemine dikkat çekilmiştir.

5. Araştırmaya katılan öğretmenler kelime öğretiminde en önemli yardımcı ders aracı olarak yazı tahtasını işaret etmişlerdir. Bu özelliği ile yazı tahtasında bütün ders boyunca bekletilen kelimelere aslında öğretmen tarafından bir vurgu yapılır. Yazı tahtası ile aynı değerde görülen bir diğer yardımcı ders materyali ise gerçek nesnelere ve numunelerdir. Çünkü öğrenciler bu nesnelere somut olarak görürler ve hızlı bir şekilde kavrarlar. YDO Türkçe kelime öğretiminde resimler-flaş kartlar-slaytlar önem derecesi bakımından etkili bulunan bir diğer yardımcı ders materyalleridir. Taşınabilir ve istenilen anda kelimeye kolayca ulaşılması bakımından kelime öğretiminde bilgisayar ve akıllı telefonların da önemli yardımcı ders materyali olduğuna dikkat çekilmiştir.

6. YDO Türkçe dil bilgisi öğretiminde önem derecesi en yüksek olan yardımcı ders materyali olarak ders kitapları saptanmıştır. Dil bilgisi kuralları ancak bir bilen tarafından açıklanarak öğretilir. Bu açıklamaların yapılabileceği en uygun ders aracı yazı tahtasıdır. Araştırmanın sonucunda da dil bilgisi konularının öğretiminde ikinci önem derecesine yazı tahtalarının sahip olduğu görülmektedir. Dil bilgisi konuları bir bağlam içerisinde öğretilirse daha kolay kavratılabilir. Bu örgü ise en iyi edebi metinlerde bulunmaktadır. Ayrıca kurallardan oluşan dil bilgisi dersleri ancak edebiyat gibi zevkli metinler üzerinden kavratılarak kolaylaştırılabilir, sevdirebilir.

7. Araştırmada elde edilen bulgulara göre YDO Türkçe telaffuz öğretiminde en etkili yardımcı ders aracı olarak bilgisayar ön plandadır. Bireyler yaygın (informal) ortamlarda isteyerek öğrenirler. Bu bağlamda katılımcılar, telaffuz öğretimi sıralamasında ikinci önem derecesini televizyon ve radyoya vermektedirler. Sonraki önem derecesi sıralamasında sahne ve kuklalar yer almaktadır. Bütün duyu organlarının katıldığı öğrenmeler daha kalıcıdır ve bu nedenle eğitsel oyunlar önemlidir. İşitme özelliği taşıyan DVD-CD-MP3, video ve akıllı telefonların da telaffuz öğretiminde etkili oldukları araştırma bulgularından anlaşılmaktadır.
8. Araştırma sonucunda anlaşılmıştır ki YDO Türkçe öğretiminde mevcut yardımcı ders materyalleri kısıtlı imkanlardan dolayı doğrudan ilişkili olmayan dilsel becerilerin öğretiminde kullanılabilir. İşitmeye dayalı bir becerinin gelişiminde görsel materyaller tercih edilebilmekte ve dolaylı olarak o becerinin öğretiminde kullanılmaktadır.
9. Özellikle okuma, anlatma, dinleme ve telaffuz gibi becerilerin gelişimine yardımcı olabilecek edebi türlerin YDO Türkçe öğretiminde etkili bir biçimde kullanılmadığı anlaşılmaktadır.
10. Telaffuz öğretiminde direk söz konusu beceriyle ilişkilendirilecek yardımcı ders materyalinin olmadığı belirlenmiştir.
11. Alternatifler oluşturulurken YDO Türkçe öğretiminde klasik yardımcı ders materyallerinden farklı, yeni pedagojik ve teknolojik eğitim araçları saptanamamıştır.
12. Araştırmada, YDO Türkçe öğretiminde yardımcı ders materyallerinin kullanım alanları zorlanarak doğrudan ilgili olmadıkları dilsel becerilerin öğretiminde kullanılmaya çalışıldığı anlaşılmaktadır.

4.2.Öneriler

1. Kelime öğretiminde olduğu gibi diğer becerilerin geliştirilmesiyle de doğrudan ilgili ve çok yönlü yardımcı ders materyalleri geliştirilmelidir.
2. Teknolojik eğitim materyali oluşturmak zahmetli ve pahalı olsa da YDO Türkçe öğretiminde dilsel becerilerin gelişimine katkı sağlayacak yeni yardımcı materyaller oluşturulmalıdır.
3. Yardımcı ders materyalleri hazırlanırken bireylerdeki öğrenme farklılıkları dikkate alınarak çok duyulu materyaller geliştirilmelidir.
4. Özellikle YDO Türkçe öğretiminde farklı fonetik, morfolojik ve sentaks özelliklerinden dolayı okuma ve yazma becerileri kolay geliştiriliyor olsa bile bu becerilerin gelişimine yönelik yardımcı ders materyali geliştirmekten geri durulmamalıdır.
5. Temel seviye okuma ve anlama becerisinin gelişiminde önemli olan kısa hikâye kitapları hazırlanmalıdır.
6. Görsel olması ve anlamayı kolaylaştırması bakımından konuların öğretimine yönelik videolar çekilmelidir.
7. Öğrencinin evde kendi başına özellikle bilgisayar üzerinden kendi kendine öğrenilenleri tekrar edebileceği yazılımlar hazırlanmalıdır.
8. Dil fobisinin üstesinden gelmek ve öğrencilerde özgüven oluşturmak üzere sahne oyunlarına sıkça yer verilmeli ve buna yönelik ortamlar oluşturulmalıdır.
9. Yabancı dil dersi sadece sınıf ortamında değil gerçek ortamlara benzeyen mekanlarda yapılmalı ve bu yerler oluşturulmalıdır.
10. YDO Türkçe öğretiminde çıkarılması zor sesler ve kelimeler tespit edilmelidir. Suni gayretle telaffuzu zor kelimeleri düzeltecek yardımcı ders materyalleri geliştirilmelidir.

11. Bir yabancı dil öğrenilirken konuşma becerisi gerçekleşmeden diğer becerilerin gelişmesi zordur. Bu bağlamda bireylerin gerçek ortamlarda öğrenilenleri pratik edebilecekleri paket geziler yapılmalıdır.
12. Öğrencilerin evde bilgisayar başında o günkü öğrenilenleri tekrar edebilecekleri, hatta (yapay zekâ bağlamında geliştirilecek bir yazılımla) bilgisayarla konuşabilecekleri programlara ihtiyaç vardır.
13. Dil bilgisi öğretiminde kavramaya yardımcı olacak görsel ve daha pratik yardımcı ders materyalleri geliştirilebilir.
14. Derslerin monotonluktan çıkarılabilmesi için sokak oyunlarına dayalı etkinlikler hazırlanmalıdır.
15. Orta ve yüksek seviyede öğrencilerde ilgi ve merak uyandıracak şekilde edebi türler film, animasyon, çizgi film şeklinde tasarlanmalıdır.
16. Bireylerin anında ulaşabilmeleri bakımından akıllı telefonlarda kullanılabilecek sesli sözlük ve konuşma kılavuzları geliştirilebilir.

KAYNAKLAR

- Alyılmaz, C. (2010). Türkçe Öğretiminin Sorunları. *Turkish Studies*, 5(3), 729
- Arslan M. ve Gürdal, A. (2012). "Yabancılara görsel ve işitsel araçlarla Türkçe kelime öğretim yöntemi. *Kastamonu Eğitim Fakültesi Dergisi*, 20(1), s.255-270
- Budak, Y. (2000). Dün Bugün Bağlamında Yabancı Dil Öğretim Amaçlarına Disiplinler Arası Bir Yaklaşım. *Milli Eğitim Dergisi*, 147
- Dolunay, S. K. (2010). Dil Bilgisi Öğretiminin Amacı ve Önemi. *TÜBAR-27*, 277
- Er, O., Biçer, N., Bozkırlı, K.Ç. (2012). Yabancılara Türkçe Öğretiminde Karşılaşılan Sorunların İlgili Alan Yazını Işığında Değerlendirilmesi. *Uluslararası Türkçe Edebiyat Kültür Eğitim (TEKE) Dergisi*, 1(2), 52-109
- Erdem, İ. (2009). Yabancılara Türkçe Öğretimiyle İlgili Bir Kaynakça Denemesi. *International Periodical For the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic*, 4(3), 888
- Gelişli, Y. (2007). Öğretim Teknolojisi Kullanımı Açısından Bir Öğretim Kurumunun Değerlendirilmesi. *Türk Eğitim Bilimleri Dergisi*, 5(1), 49-68
- Janitza, J. (1990). Trois conceptions de l'apprentissage. *Le Français dans le Monde*, 231, 38-45.
- Kara, M. (2011). Avrupa Dilleri Öğretimi Ortak Çerçeve Metni Doğrultusunda Türkçe Öğrenen Yabancılara A1-A2 Seviyesinde Türkçe Öğretim Programı Örneği. *Zeitschrift für die Welt der Türken Journal of World of Turks*, 3(3), 158
- Karakaş, A. ve Karaca, G. (2011). Yabancı Dil Öğretiminde Resmin Materyal Olarak Kullanımı ve Önemi. *Yaşadıkça Eğitim Dergisi*, 110, 15
- Karatay, H. (2007). Kelime Öğretimi. *Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 27(1), 152
- Kartal, E. (2005). Bilişim-İletişim Teknolojileri ve Dil Öğretim Endüstrisi. *Eğitim Fakültesi Dergisi*, XVIII(2), 384
- Koçak, A. (2003). Yazılım Seçiminde Analitik Hiyerarşi Yöntemi Yaklaşımı ve Bir Uygulama. *Ege Academic Review*, 3(1-2), 70
- Özoğlu, Ç. (1983). Ortaöğretim Kurumlarında Yabancı Dil Öğretimi ve Sorunları (Yayına Hazırlayan: Özcan Demirel). Ankara: TED Yayınları.

- Russel, R. S. ve Taylor III, B. W.(2003). Operations Management, New Jersey: Pearson Education International.
- Saaty, T. L. (1990). How to Make a Decision: the Analytic Hierarchy Process, European Journal of Operation Research, 48: 9-26.
- Saaty, T. L. ve Özdemir, M. S. (2003a). Why the Magic Number Seven Plus or Minus Two, Mathematical and Computer Modelling, 38: 233-244.
- Tosun, C. (2005). Türkçenin Yabancı Dil Olarak Öğretilmesi. Journal of Language and Linguistic Studies, 1(1), 24.
- Tosunoğlu, M., Tosunoğlu, N., Arslan, F (2008). 2005 İlköğretim Türkçe Ders Öğretim Programı'na Göre Yapılan İlk Okuma ve Yazma Öğretiminin Okuma Becerisi Açısından Değerlendirilmesi. Ticaret ve Turizm Eğ. Fak. Dergisi, 2, 117
- Ünal, Ö. F. (2011). Analitik Hiyerarşi Prosesi ve Personel Seçimi Alanında Uygulamaları, Akdeniz Üniversitesi Uluslararası Alanya İşletme Fakültesi Dergisi, 3(2), 2-3
- Yılmaz, H. ve Sünbül, A.R. (2007). Öğretimde Planlama ve Değerlendirme. Konya: Çizgi Kitapevi.
- Yaylı, D., Bayyurt, Y. (2011). Yabancılara Türkçe Öğretimi Politika Yöntem ve Beceriler. Ankara: Anı Yayıncılık.

SUMMARY

Purpose: This study aims to determine the levels of importance of the supporting lesson materials in terms of their influence on the development of language skills in teaching Turkish language as a foreign language. The level of influence of the class materials to be used in foreign language lessons by the teachers has a role accelerate and reinforces learning.

Method: Importance and level of effectiveness of text books that are used for teaching Turkish as a foreign language are not known. Choosing the right auxiliary course materials that will be used for developing the language skills is important for fast and permanent learning experience. In this context, level of importance should be designated for the auxiliary course materials in developing language skills.

To attain final and accurate outcomes is challenging as far as social sciences are concerned. While collecting the data, the subjects are inclined to act subjectively. To minimise the margin of error in this research, Analytical Hierarchical Process, which is one of the multi-criteria decision-making techniques that can evaluate both objective and subjective data has been used. Evaluation of subjective criteria is not as reliable as in the case of AHS in other statistical methods. The reason why AHP methodology has been preferred is that it enables subjective data to be measured more objectively as a methodology.

Population of this study is the teachers of Turkish as a foreign language. The sample is a group of teachers that teach Turkish as a foreign language to learners enrolled in secondary and higher education schools in Turkey, Pakistan, Bosnia-Herzegovina, Tajikistan, Uzbekistan, Azerbaijan, Nigeria, Georgia, Russia, Kazakhstan, USA, Turkmenistan, Bulgaria. The purposeful sampling has been used for this study.

Questionnaire has been used as method of data collection. Questionnaire has been conducted for the individuals employed by different educational institutions and in different countries. Comprehensive explanations have been made by e-mail and telephone to the subjects, if and when required, to ensure questionnaires are filled out accurately. Questionnaires have been filled out accordingly.

Different software such as Super Decision, Expert Choice, can be used for analysing AHP data, whereas Microsoft Excel has been used for calculating overall statistical values for the research conducted in this study.

Scope of the research is the teachers that teach Turkish as AFL at secondary schools and higher education institutions. The first restriction encountered in this research is that it has been difficult to contact with the teachers that teach Turkish as AFL. The second challenge has been that each criterion of AFL has an alternative and that comparing each alternative takes patience, due diligence and is time-consuming as dedicated teachers are not always easy to find.

Results and Discussion: As a result of this research study, the levels of importance have been determined for auxiliary course materials in terms of effect of AFL Turkish teaching on language skills. It has been concluded that auxiliary course materials involved in AFL Turkish teaching are used for vocabulary teaching most effectively. This is followed by listening and reading, speaking, writing, grammar and pronunciation teaching. This suggests that teachers attach rather more importance to vocabulary teaching as far as language skill development is concerned. That writing and pronunciation are the last to be rated can be explained that there are very few numbers of auxiliary course materials for development of the said skills.

It has been determined that there is no auxiliary course material that could be directly related to pronunciation teaching.

While creating alternatives, we have not been able to determine new pedagogical and technological education tools different from the auxiliary course materials in a classical sense in AFL Turkish teaching.

In this research study, area of usage of auxiliary course materials have been pushed for AFL Turkish teaching, and it has been understood that they are being used for language skills teaching although they are not directly related with it.